

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
intreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Bănat și Țara Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918 decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România.
Din Proclamarea Unirii Ardealului cu România — 1 Dec. 1918

REAZĂMUL LIBERTĂȚII NOASTRE

Au fost vremuri când *conștiința națională* nu era socotită ca un element de guvernare și îndrumare a popoarelor. Și totuși! Cercetând în special viața neamului nostru și urmărind diversele etape ale evoluției sale, vom constata că undeva în culele ascunse ale sufletului său, în *subconștientul* lui a stărut mereu o *candelă*, care l-a luminat în noaptea vremurilor cărarea ce trebuia să-l ducă spre limanul mântuirii.

Încă înainte cu mii de ani strămoșii cari locuiau pe aceste meleaguri s'au ridicat cu uimitor elan să-și apere moșia împotriva *leg'unilor* cari descinzând din Apus veneau să le-o cutropească. Și mai târziu îngemănăți cu stăpânii lumii au stat împreună de veghe la porțile, prin care puhoiul nesfârșit al barbarilor încerca se le invadeze țara.

Iar când numărul și îndârjirea năvălitorilor forțau intrarea, băștinașii își făceau din codrii Carpaților cetăți de refugiu și de apărare.

Și cât le-au îngăduit puterea și împrejurările, ei și-au păstrat așezările proprii, administrându-se și guvernându-se prin sine însși. Cu grije s'au ferit de orice contact și de orice amestec cu noii veniți.

Adăugând între timp la ființa lor, așa cum o moșteniseră dela înaintași, și *credința creștinească*, ei s'au grăbit să facă din aceasta o armă mai mult pentru a rămânea departe de cutropitori și pentru a rezista oricărei încercări a acestora de a le frânge rezistența.

Pentru a rămânea mereu *ce erau și ce au fost*, ei nu și-au preocupat nici suferințele cele mai grozave, nici jertfele cele mai sângeroase. Preferau să rămână iobagi dar — *Români*. Primeau să trudească mai bine din zori de zi și până în miez de noapte decât să devină *domni* rupți de trupul neamului, în care trăiseră până atunci. Sufereau resemnați orice chinuri, numai să rămână *creștini*. Preferau să se stingă pe roată, pe spânzurătoare, pe cruce și în subterane umede decât să-și părăsească *legea*.

Și această lege înseamna *sânge și credință*, sânge moștenit din neam în neam, dela părinți, moși și strămoși; înseamna *credință* veche, dobândită dela înaintași, credință curată, așa cum fusese dată de Intemeietorul ei.

Răsmirițele valahe, cari se încingeau în fiecare veac câte una sau două, puneau coasele și topoarele în mâinile iobagilor pentru a apăra această lege și odată cu ea *pământul*, pe care nu voiau să-l recunoască ca al altora, precum și *rodul* acestuia, pe care îl socoteau din belșug plătit cu sudoarea, cu lacrimile, cu sângele și cu oasele lor.

Horia și tovarășii lui au primit să moară pe roată pentru această lege.

Bătrânul *Tudoran* depe valea Bistriței a pierit împreună cu copiii lui frânți tot pe roată pentru credința lor veche.

Vlădicul *Inocențiu Micu* și-a pierdut scaunul pentru prea marea dragoste ce o purta poporului său și pentru lupta dârză ce a dus-o pentru dreptatea lui.

Domnul român *Mihal Vițeazul* a trebuit să fie împins către Ardeal tot de această tainică forță, care îl călăuzea pe drumul biruințelor sale: atavica legătură cu ai săi și dragostea fanatică pentru credința, legea strămoșească.

În celebra *Carte a Plângerii* necazurilor valahe scrisă la sfârșitul veacului al 18-lea și botezată *Supplex Libellus Valahorum* e vorba de asemenea de această lege, pe care valahii și-o mărturiseau drept cea mai scumpă comoară a lor și pentru păstrarea căreia își înfățișau nesfârșitul lanț de suferințe și jertfe, precum și hotărârea de a nu cruța nimic până la dobândirea dreptății depline.

În *Adunarea depe Câmpul Libertății* dela Blej ținută la începutul lui Mai 1848 *Simeon Bărnăuțu* îi spune în sfârșit pe nume acestei legi: **Naționalitate, Naționalism**. Aceasta era acel sânge, pe care din vechi vremuri poporul băștinaș al Ardealului și Banatului și-l păstrase numai pentru sine, refuzând cu îndârjire să-l amestece cu al altora. Aceasta era acea veche credință, ce fusese înscrisă în întâia și adevărata Evanghelie. Aceasta era acea *sete de*

dreptate, acea dumnezeiască dreptate, pentru care iobagii Ardealului și ai Banatului au primit toate suferințele și au consimțit la toate jertfele. Aceasta era minunea, era darul, era puterea, prin care poporul Român din umbra Carpaților își vedea cheazăuită viața, legea, pământul și stăpânirea peste moștenirea dobândită dela strămoși. Aceasta fusese candelă nestinsă, care în bezna veacurilor îi luminase și îi călăuzise sufletul. Aceasta era ceea ce nu se șiuse până atunci, puterea care trăia ascunsă în subconștientul Românului. Era ceea ce trebuia să se cunoască, să se numească și să se socotească nu numai *sufletul*, pulsul vital al neamului nostru, ci *viața* însăși a omenirii de pretutindeni. Era **conștiința națională**, căreia neamul nostru avea să-i înalțe monumentul mai tare decât bronzul — *aere perennius* — mai tare decât bronzul, căci prin ea avea să și dobândească și pe ea avea să-și clădească libertatea, în care avea să trăiască în curând și pentru totdeauna.

Frământările și luptele de mai târziu s'au desfășurat în numele și din porunca ei.

Din îndemnul ei *Dr. Ioan Rațiu* spunea în *Procesul Memorandumului* judecătorilor din Cluj: „*Drepturile unui popor nu se discută, ele se afirmă!*”

Mănați de ea, *deputații români* apărau sub ploaia de injurături și amenințări ale adversarilor dreptatea Ardealului și a Banatului.

Cuvântul ei era acela care vibra în glasul lui *Alexandru Vaida-Voevod*, când acesta proclama în Parlamentul din Buda-Pesta *desfacere Ardealului și Banatului* de către Ungaria, la 18 Octombrie 1918.

Dârza și neostoita vigoare a acestei conștiințe naționale era cea care mâna pe *preoții români* și miile de *țărani* valahi, în timpul războiului mondial și după intrarea României în acțiune, pe asprul și spinosul drum al Golgotei spre sacrificiul suprem.

Ea coborîse în *toți*, stăpâna și îndruma *toate* voințele. Cine n'o avea sau era împotriva ei, era socotit *renegat și trădător de neam*. Cel ce voia să fie *luptător* și urmat de popor trebuia să creadă ca el, să aibă conștiința lui, să se supună voinței sale necruțătoare.

Așa se explică că la *Alba-Iulia*, în ziua cea mare de 1 Decembrie 1918, în ceasul hotărâtor al istoriei sale, a venit *tot* poporul Ardealului și al Banatului, *toți* trimișii lui din toate județele, din toate satele, depe toate meleagurile ca să-și spună *el însuși hotărârea* sa și să pună pe ea o pecete mai mare și mai tare decât *toate pecețile de până atunci*, pecetea sufletului său, a celei mai de-săvârșite conștiințe, a vieții sale însăși.

Iată pe ce se reazimă libertatea, pe care am vrut-o, pentru care am luptat și pe care nici o voință, nici o ambiție și nici o putere din lume nu ni-o va mai putea lua.

E libertatea, pentru care a luptat tot poporul nostru, pentru care au sângerat voluntarii lui, pe care a dobândit-o *întreg* acest popor și pentru binele tuturor Românilor.

Pentru ea s'a risipit tămâia suferințelor și s'a dat din belșug jertfa obștească.

Nimeni nu se va mai despărți de ea și nimeni să nu aibă imprudenta sau îndrăzneala ca să încerce de a-l despărți de dânsa. Căci ea e *concrecută* cu acest neam. *Și neamul trăește cu ea sau moare cu ea*.

Se prăznuiește astăzi douăzeci de ani dela 1 Decembrie 1918.

Noi prăznuim ceva mai mult. Prăznuim *conștiința* neamului acesta românesc, *băștinaș* și vechi ca stâncile Carpaților însăși. *Așa de vechi încât o bună parte din scoarța Ardealului e plămădită din țărâna, în care s'au prefăcut oasele nesfârșitelor rânduri de strămoși, de cari suntem legați organic prin toți nervii filței noastre*.

În această conștiință punem noi chezașia stăpânirii pământului, pe care îl posedăm dinainte de oricine și din care n'avem de dat nimănui nimic, *căci am comite o profanare*, în el fiind înmormântați, *la hotare ca și înduntru*, părinții noștri înșiși.

Rece și fără vorbe mari ținem deci să precizăm: *O libertate dobândită prin conștiință* va rămânea atâta vreme cât va fi aceasta. Și cum ea există din veacuri, nu ne temem că va înceta de a mai fi în viitor.

V. Nițescu.

Primirea triumfală a Suveranului

Alături noapte, Duminică spre Luni, trenul regal, care aducea din streinăta pe M. Sa Regele și pe Măria Sa Marele Voievod a trecut frontiera, intrând în țară.

A fost întâmpinat cu toată însuflețirea de populația, care a făcut o caldă primire Augustilor ambasadori.

In gara Arad

Populația era masiv concentrată pe peronul gării împreună cu autoritățile militare și civile, în frunte cu rezidentul regal al Ținutului d-l Al. Marta.

Noaptea târziu, în puținul timp cât a staționat trenul în gară, entuziasmul s'a manifestat în plin de populația, în uralele căreia trenul s'a pus în mișcare.

La Brașov

Trenul regal a sosit la ora 9 și 40 minute, dimineața. O imensă iume, în baine de serbătoare, străjeri, străjere, pre-militari, armată, reprezentanții autorităților militare și civile și, înainte de sosirea trenului regal, și d-l ministru de interne Armand Călinescu și-a făcut apariția, spre a întâmpina și slăvi pe Augustii oaspeți.

Uralele mulțimei se amestecau cu tonurile imnului național, pornite din piepturile celor prezenți și din instrumentele muzicale.

După oprirea trenului M. Sa Regele, care se afla pe scările vagonului, a fost salutat de d-nii: ministru Armand Călinescu, comd. de corp general Partenie, prefectul județului col. Tocineanu și Gh. Cuteanu, primarul municipiului.

Cu un surâs de bună dispoziție Suveranul a primit buchetul de crizanteme, oferit de d-na col. Petrescu Tocineanu, soția d-lui prefect.

În uralele mulțimii, cari nu mai conțineau, după zece minute, trenul regal s'a pus în mișcare, în sunetele imnului regal și ovațiile mulțimii.

In Capitală

Gara Mogoșoaia a imbrăcat vestmânt de serbătoare.

Intru întâmpinarea M. Sale și Augustului Vlăstar Domnesc, Marele Voievod Mihai, au sosit membrii guvernului, în frunte cu I. P. S. Patriarhul Dr. Miron Cristea, Președintele consiliului de Miniștri. Sunt de față deasemeni Consilierii Regali, membrii ai Consiliului de Coroană, d-nii: Gen adj. Ernest Baliff, General Arthur Văitoianu, G. G. Mironescu, Profesor Nicolae Iorga, Dr. G. Anghelescu, Gh. Tătărescu și Constantin Argetoianu.

Intregul guvern se află strâns în jurul președintelui său.

Asistența este adunată în sala de recepție a gării, pe peron negăsindu-se decât ofițerii superiori din garnizoană, membrii casei Civile și Militare a M. S. Regelui. În sala de recepție a Gării mai sunt adunați membrii Corpului diplomatic.

La sosirea trenului regal I. P. S. S. Patriarhul Miron Iese pe peron, întovărașit de d-l Primar General al Capitalei Gen. V. Dombrovski, care la descinderea M. Sale, prezintă tradiționala pâine și sare.

Majestatea Sa trece în revistă escadronul de onoare.

În uralele întregii asistențe și în sunetul triumfal al imnului regal, Majestatea Sa se îndreaptă către sala de așteptare, unde îl așteaptă oficialitățile. D-l General Argeșeanu, Comandantul Corpului II Armată, îi dă raportul. Majestatea Sa dă mâna cu reprezentanții Casei Civile și Militare Regale. Apoi Primarul Capitalei, d-l General Dombrovski urează bun sosit Suveranului, iar I. P. S. S. Patriarhul Dr. Miron Cristea, Pre-

ședintele Consiliului de Miniștri, propunță cuvântarea de bun sosit.

M. S. Regele răspunde:

Înalt Prea Sfinția Ta.

Mulțumesc din tot sufletul pentru caldele cuvinte de bun venit ce Mi le-ați rostit în numele Guvernului și al întregii Țări.

Nu am de spus decât un singur lucru: sunt fericit, că, prin călătoria pe care am făcut-o, am putut fi încăodată folositor Țării Mele. (Urale și aclamațiuni prelungite au acoperit cuvintele M. S. Regelui).

Majestatea Sa Regele, surâzător, dă mâna cu fiecare demnitar în parte, cu membrii Corpului Diplomatic, întreținându-se cu ei, face ocolul sălii de re-

Sarea de bucătărie și zahărul rafinat în consumația zilnică

Este indeobște cunoscut cât de proastă și neechilibrată este alimentația țaranului nostru, sub toate raporturile. Mulțumită fondului de sănătate încă destul de bine conservat — care fond îl dă rezistență și imunitate naturală, — sănătatea țaranului nostru s'a putut menține până acum în condiții relativ destul de bune. Să nu creadă însă nimeni că acest fond de sănătate ar fi ceva „inepuțabil.” Dacă ținem seamă de starea defectuoasă a dinților la copiii de școală, când azi mâne nu mai găsim nici zece la sută din acești copii care să nu suferă de carie dentară, parodontoză, etc. într'un grad mai mare sau mic și dearece starea sanitară a dinților se poate numi „barometru sanitar,” atuncea ce concluziune trebuie să tragem de aci? În lăuntru organismului se petrece ceva neobișnuit. Ceva ce nu este în regulă.

Cine vrea să fie pedepșit edificat în privința aceasta îl rog cu insistență să citească regulat revista „Der Wendepunkt im Leben und im Leiden” și revista „Hippokrates.” Aș depăși prea mult cadrele acestui articol dacă aș intra în toate amănunțele. Trebuie să constat că zahărul rafinat nu joacă un rol preponderent în alimentația zilnică a țaranului nostru. Ofensiva sanitară care în prezent este în curs de executare, prezintă date statistice destul de uluitoare, așa încât este ora ultimă ca să nedăm seamă de importanța cuvintelor lui Mc. Carisson: „Nimic mai important în momentul de față decât a lumina poporul pe chestia alimentară și a ne îngriji de o alimentație de calitate mai bună.” La aceste cuvinte, mai fac și eu o mică observare: alimentația nerațională, prost pregătită, neechilibrată, degradată și demineralizată, ruinează constituția organismului.

Cantitățile de sare (după formula chimică NaCl) ce le conțin alimentele în forma lor originală cum ni-le oferă natură, sunt pe deplin suficiente a satisface lipsurile de sare ale organismului. Profesorul H. Straus, Berlin unul dintre cei mai buni cunosători a acestei chestiuni admite maximum 1—2 grame de sare la zi. Ca această teză să fie bine înțeleasă, trebuie să spun de îndată că limita susmenționată își are rostul său ca atare numai în cazul când alimentația este bine echilibrată sub toate raporturile, rațional gătită, nedeградată și nedemineralizată. Sarea de bucătărie în stare pură nu se poate numi aliment ci este un condiment.

Văd în capitala noastră a-deseori persoane care — după exteriorul lor judecate — par destul de inteligente, punând în supele sau ciorbele care li-se servesc o cantitate așa zicând

cepte dând rând pe rând mâna cu cel prezent.

În aclamațiile celor de față Suveranul se îndreaptă spre leșire, unde apariția Sa este salutăta de freamățul uralelor tinerețului străjeresc și premilitar. Străjerii intonează imnul Marelui Străjer.

Pin coridorul viu al mulțimei entuziaste, M. Regele, fericit și plin de strălucire, se îndreaptă apoi spre Palatul Tronului Domnesc.

Întreg parcursul, dela Gara Mogoșoaia și până la Palatul Regal din Calea Victoriei, s'a transformat într'o freamătătoare grădina de steaguri, ce fălăie la toate ferestrele caselor, împodobite cu covoare și flori. Pe trotuare se pare că poporul întregii Capitale s'a adunat pentru a saluta pe Suveran.

lăuntrice, despre carl noi nu ne dăm seamă. „Urciorul merge la apă, până se sparge!” În repețite guturale, răceli, dureri de cap, boli de piele, erupțiuni, etc. trupul omenesc se nzuiește să elimineze surplusul de sare. În sfârșit lată-ne ajunși și la mai rău; perturbații în circulație, hidropizie, boli de rinichi, o bolire îndelungată; suntem condamnați a plăți pentru plăcerile cauzate de mâncările sărate și socoteli bine sărate.”

— Va urma — T. T.

Conferința

prefecților de județ din Ținutul Bucegi

Sub presidenția d-lui rezident regal Alex. Gane, a avut loc o consfătuire cu prefecții Ținutului Bucegi, pentru examinarea nevoilor de ordin administrativ ale județelor și luarea de soluțiuni în cauză.

D-l rezident regal a arătat că dorește să țină contact cât mai strâns cu conducătorii administrației județene pentru a cunoaște toate nevoile Ținutului.

În acest scop prefecții de județ au făcut rapoarte verbale asupra diverselor probleme, rămânând, ca pentru a se cunoaște cât mai exact situația din fiecare județ, prefecturile să facă câte un raport amănunțit asupra tuturor nevoilor de ordin gospodăresc, care se cer satisfăcute în cadrul bugetului Ținutului.

Obligativitatea studiului aeronautic în școli

Următor programului pe care Federația Aeronautică Regală română îl desfășoară pentru propaganda ideii de aviație printre școlari, s'a luat hotărârea ca un număr de 67 profesori dela diferite școli din țară să urmeze la Centrul de aeromodellism din capitală, o serie de cursuri de aeromodellism pentru a preda apoi acest studiu în cele 34 centre din toată țara ce vor lua ființă în curând.

Deasemeni, vor urma cursuri serale de o lună de zile și un număr de 33 comandanți străjeri și profesori din București.

Federația Aeronautică a ajuns, în principiu, la un acord cu ministerul educației naționale ca toți profesorii de științe fizico-chimice din toată țara să urmeze un curs avlatic de 7—8 săptămâni în vederea introducerii obligatorii a studiului aviației în școli.

În acest răstimp profesorii vor urma și un curs practic, pentru complectarea cunoștințelor dobândite.

Retragerea din circulație

a biletelor de 1000 lei, tip II

Banca Națională a României aduce la cunoștința generală că, potrivit art. 92 din Statutele sale, a hotărât retragerea din circulație a biletelor de 1000 lei tip II.

Aceste bilete au data de creație 19-VI-15 33 și sunt tipărite în mai multe culori, din cari cele dominante sunt albastru și galben deschis. Textul principal din mijloc, de pe fața bilețului, este tipărit în violet.

Preschimbarea acestor bilete se face cu începerea dela 26 Noemvrie 1938, la Serviciul de Schimb al Băncii Naționale a României, din str. Lipsican 25 precum și la toate cursurile și agențiile sale din țară.

Termenul până la care se poate face această preschimbare este 31 Decemvrie 1938, cunoscând că după această dată, toate biletele de 1000 lei tip II rămase încă în circulație, încetează de a mai avea putere liberatorie.

Programul zilei de 1 Decemvrie.

Te-Deum.

La 1 Decemvrie c., ora 10.30 a. m., va avea loc un Te-Deum, la biserica Sft. Adormiri din Brașov-Cetate. Autoritățile și publicul este rugat a lua parte.

Festivalul „Astreii”.

Spectacolul va începe la ora 9 fix, seara. Publicul este rugat să țină seama de aceasta. Măsură a fost luată din două motive: Festivalul va fi radiodifuzat și, în consecință, timpul fiind cronometrat, nu se admite nici un fel de întârziere. În al doilea rând, „Astra” ar dori să pună capăt, prin exemplul pe care-l dă, de a începe un spectacol la ora anunțată, nu după o oră sau două, așa cum, din păcate, obiceiul s'a generalizat.

Biletele pentru festival.

S'au pus în vânzare la Bibliotecă „Astra”, între orele 8—13 și 15—19 și la Librăria „Cartea Românească”. În ziua spectacolului la Casa teatrului „Astra”, între orele 9—12, 3—6 p. m. Se precizează că nu se vând mai multe bilete decât câte scaune sunt în sală.

S'a prăbușit un avion german cu pasageri. Lin Londra se anunță, că un avion german, sosit la Bathursts și care făcea un sbor de probă între Germania și Kamerun (Africa), la aterizare, după ce a acoperit o distanță de 1520 mile, s'a ciocnit de un palmier și a luat foc. Avionul a avut pe bordul său 16 pasageri, 11 au fost ucși iar cinci grav răniți.

Din alte țări

Legarea Europei sud-estice cu Marea Baltică

Construirea canalului Oder-Dunăre, hotărâta de guvernele german și cehoslovac, e semnificativă pentru speranțele cari se pun în dezvoltarea raporturilor sud-est-europene, acum după limpezirea situației politice din Europa centrală. Canalul va avea proporții cari să-l poată permite a fi parcurs de vapoare până la 1000 tone, costul său va fi aproximativ de 350 milioane mărci iar cu spezele accesorii se va urca până la o jumătate miliard de mărci. Durata lucrărilor e evaluată la circa șase ani, așa că va putea fi gata ceva mai de vreme de cât canalul Rin-Main-Dunăre.

Cât de mult se apropie statele sud-estice de Germania cu ajutorul noului canal, se poate pricepe când se ia în considerare că depărtarea dela gura canalului, dela Theben de Dunăre, până la Stettin și Berlin nu e nici de 1000 km. iar până la Hamburg de 1200 km., pe când legătura de acolo până la Rotterdam prin canalul Rin-Main-Dunăre face 1500 km. Economia la navlu, atât pentru Austria cât și pentru țările sud-estice, va fi deasemeni însemnată.

Automobilele în Rusia

Ocupându-se printr'un articol de fond de starea automobilelor sovietice, ziarul „Pravda” scrie că „mănuirea barbară,” la care sunt expuse automobilele, a avut ca urmare că numai cam jumătate din ele mai sunt bune de întreținut. În agricultură partea aceasta e și mai mică, căci la revizuirea a 44.064 automobile, numai 41,2 la sută s'au găsit în bună stare. Un fel de cancer în industria automobilelor îl formează faptul că, la reparare, piese lipsă se iau de regulă dela alte automobile. Lipsesc, printre altele, și buni conducători, calificativ pe care l ar merita numai 3 la sută din toți cei cari conduc un automobil în Uniunea Sovietică.

*) Literatură: Ragner Berg-Marlin Vogel, Die Gunglegen einer richtigen Ernährung (Principiile de bază ale alimentației corecte).

Koilla, Grundlagen, Methoden und Ziele der Hygiene, S. Hirzel, Leipzig.

Scierile lui Dr. M. Bircher-Benner, Wendepunkt Verlag A. G. Zürich.

Revista lunară: Der Wendepunkt im Leben und im Leiden Zürich.

Revista Hippokrates, Wochenschrift für neue deutsche Heilkunde, Hippokrates-Verlag, Stuttgart.

Revista „Leib und Leben” Monatschrift für biologische Lebensgestaltung, Dr. Liek Erwin, Der Kampf gegen den Krebs, J. F. Lehmanns Verlag, München.

Continuarea Campaniei sanitare in județul Brașov

de Dr. Pompiliu Nistor,
medic primar jud.

— Fine —

In concordanță cu acest program am întocmit itinerarul următor:

In 20 Nov. in Vlădeni și Tâncari.

In 21 Nov. in Vlădeni și Râșnov.

In 24 Nov. in Tohanul nou și vechiu.

In 27 Nov. in Holbav și Vulcan.

In 30 Nov. in Bran (centru).
In 4 Dec. in Poiana Mărului și Zărnești.

Celelalte centre se vor fixa la timp.

In unele din aceste comune, in Dumineci se deplasează întreaga echipă, in zilele de săptămână numai medicul primar jud. și secția pentru gravide.

Până acum s'a lucrat in Vlădeni, Tâncari, Râșnov, unde s'a depus următoarea activitate:

1) In Vlădeni echipa compusă din d-nii: Dr. Nic. Căliman, medicul șef al Laboratorului și președintele Desp. Astrei Brașov, Dr. Valer Negrilă, medic primar al Spitalului Mărzescu, Dr. Mircea Suciu Sibianu, Dr. Eugen Dorca, Dr. Ioan Nemeș, medici primari al Ambulatoriului Policlinic, Dr. Ioan Stoia, medicul circ. Codlea și Dr. Pompiliu Nistor medic primar al județului, au luat parte la serviciul religios din Biserica. Au ținut cuvântări-prelegeri populației:

In biserică Dr. Suciu Sibianu: *Fericirea o dă sănătatea trupescă și pacea sufletească.*

In sala Astrei: Dr. Pompiliu Nistor: Rostul și programul campaniei Sanitare și a realizărilor necesare sanitare-igienice.

Dr. N. Căliman: Rolul Astrei in dezvoltarea poporului român.

Au urmat consultațiile, examinându-se:

De Dr. Negrilă 6 gravide, aflând graviditatea la toate normale.

Dr. Suciu Sibianu 60 copii de școală și adulți cu boli de ochi, nas, gât, urechi.

Dr. Căliman și D. I. Stoia 41 de copii până la 7 ani.

Dr. I. Nemeș 44 consultații și 50 extracții de dinți.

2) In Tâncari a activat aceeași echipă, fiind înlocuit medicul de circumscripție Codlea prin medicul de circ. local Dr. Florin Ionescu.

Au ținut vorbiri: Dr. Nistor și Dr. Căliman cu același subiect.

Totodată s'a reconstituit Cercul cultural al Astrei, alegându-se cu unanimitate, cu însuflețire și in deplină înțelegere un comitet de 20 in frunte cu preotul I. Turcu, ales președinte.

Consultațiile s'au dat de Dr. Negrilă la 10 gravide, Dr. Suciu Sibianu la 86 de copii și adulți pentru ochi, nas, gât, urechi. Dr. Eug. Dorca la 22 copii, Dr. Nemeș la 90 copii și adulți pentru dinți, cu peste 100 de extracții. Dr. Nic. Că-

lman a făcut probe de laborator necesare.

3) In Râșnov s'a deplasat numai secția de gravide, d-l Dr. Negrilă, cu concursul d-lui Dr. Neguș, medicul circumscripției examinând și făcând fișe la 18 gravide.

Iar in școala românească s'au ținut următoarele cuvântări la o populație, circa 100 persoane. D-na Valeria Căliman: „Copilul”.

Dr. Pompiliu Nistor: Programul de realizări sanitare-edilitare pentru scăderea mortalității și întărirea neamului.

Dr. Neguș: Profilaxia boalelor contagioase și a tuberculozei.

In toate aceste comune am avut concursul preșos și nelimitat al organelor locale, cari au pregătit și au asistat la întreg decursul acțiunii: medicii de circumscripții rurale, surorile de ocrotire și moașele comunale, preoții, directorii școlari și învățătorii, primarii și notarii comunali, pentru care le aducem cea mai caldă mulțumire. A asistat pretutindeni un mare număr de locuitori.

Sperăm că și in viitor vom avea același sprijin din partea reprezentanților locali, in acțiunea ce o ducem in interesul populației acestui județ.

Bibliografie

„Prometeu”

E numele cunoscutei reviste brașovene, al cărei ultim număr, pe lunile August—Octombrie, a apărut zilele acestea. Revistă, care își merită atât titlul, sub care apare, cât și frumoasele cuvinte explicative, cari îi arată rostul „de luptă pentru propășire, frumos și adevăr”.

Cuprinde acest număr un bogat și variat conținut, care vădește avântul plin de inimă al colaboratorilor ei.

Nu putem trece, fără ca să dăm expresie sentimentului de admirație, care ne încearcă, când vedem abnegația și spiritul de jertfă morală și materială al celor străși in jurul acestei reviste.

Iată pentru ce: Chiar in acest număr, directorul revistei, cunoscutul poet și scriitor Ion Al. Bran-Lemeny, dovedește atât de clar și dureros greutățile scrisului românesc in ziua de azi. Articolul „Ni se prăbușesc redutele culturii!” este martor al celor spuse.

Și totuși revista „Prometeu”, — îndurând apăsarea mai mult decât grea a „materialismului istoric” relevat in articolul amintit, — continuă să apară.

Pentru că cei din jurul revistei, țin cu cinste la titlul ei: „Prometeu”, revistă de luptă pentru propășire, frumos și adevăr.

Și-o astfel de luptă trebuie ajută!

Mat.

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 41.929—1938
Serv. economic

Publicație de licitație

Pentru procurarea a 16 buc. pelerine de ploaie, necesare agenților Primăriei pe anul bugetar 1938/1939, se va ține in ziua de 9 Decembrie 1938 ora 12, la Primăria Brașov, o licitație publică in conf. cu dispozițiunile art. 88—110 din L. C. P.

Valoarea furniturii este de circa 30.000 lei, iar garanția este de 5 la sută din valoarea ofertei.

Condițiunile mai detaliate precum și caetul de sarcini se pot vedea in fiecare zi la Serv. Economic, camera 6.

Brașov, la 25 Nov. 1938.

Primar, Gh. Cuteanu

Secretar general:
Dr. Virgil Voicu.

629 1—1

DUMITRU POPA

TERACOTAR

BRAȘOV, Str. I.G. Duca, 88

Execută conștiincios orice comenzi cu prețuri convenabile

602

3—8

BODEGA SI RESTAURANTUL

PETRE ȚENGHEA

Strada Gheorge Barițiu Nr. 1

Bucătărie excelentă ca și la casa particulară. Prețuri convenabile. Abonamente cu cele mai avantajoase condițiuni.

Vinuri de Ardeal și Vechiul Regat

Din „Podgoriile Prahovei”, BOGHICI ȘI DUCU, renumite și bine cunoscute: Fetească, Tămăioasă, Tonic, Riesling, Negru-Vârtos; „Puterea Ursului” etc.

Convingeți-vă de calitate și prețuri convenabile. 619 2—0

DUMITRU NOIAN

Antreprenor
constructor

Brașov

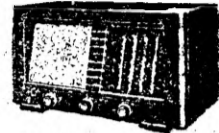
Str. Oct. Goga, 62.

160

10—0

DE INCHIRIAT 1—2 camere mobilate. Alea Principesa Elena 22 parter. 594 5—0

Pentru
serile lungi
DE TOAMNĂ
ȘI IARNĂ...

TIP 115
aparatur popular de calitate

TIP 215
cu super mic cu glas puternic

TIP 752
cu super excepțional

UN APARAT DE CALITATE DURABIL
ESTE UN ADEVĂRAT PRIETENI

PHILIPS RADIO

VĂNZAREA IN RATE MICI LUNARE!

ECHIPATE CU RENUMITELE LĂMPI PHILIPS MINIWATT

Reprezentanța pentru județele:
Brașov, Treiscaune și Ciuc

ELIMA S. A. de electricitate

BRAȘOV,

Strada Voevodul Mihai 24

Telefon 613

CINEMA „ASTRA”

Dela 2 Decembrie

REGINA PRIVIGHETOAREI
MARTHA EGGERTH

in

INDRASNETUL

Un film senzațional de aventuri și peripeții
Cu: HANS ALBERS

AU SOSIT nouile aparate
EUMIG-RADIO.
Condiții avantajoase, 12 rate
lunare. Prezentarea: HANS
CLOOS, Strada Mihail Weiss 8.
Telefon 863. 605 3—10

De vânzare teren bun de
construit, circa 913 stânjeni pa-
trați, situat in strada Ellade
Rădulescu, vecin cu Dr. Alecs.
Petrescu a se adresa la gazeta.
418 16—0

De vânzare una mașină de
copiacț acte marca „Rodetal”
in stare bună. Informațiuni la
Administrația ziarului. 4-0

Cetiți și răspândiți
„GAZETA TRANSILVANIEI”
cel mai vechi ziar românesc

Călătorie de Crăciun avantajoasă FĂRĂ PAȘAPORT SAU VIZĂ

In: ITALIA
RIVIERA
PARIS
GERMANIA (cu passaport)
Informațiuni și înscrieri la

WAGONS LITS \ COOK

623. BRAȘOV Srt. Regele Carol 61. Tel. 260. 1—2

După o scurtă suferință s'a stins azi, la 29 Noembrie 1938, in vârstă de 96 ani și după o fericită căsătorie de 60 ani, iubitul nostru soț, tată, soțru, bunic, străbunic, unchiu și cumnat

EMANUEL A. SAFRANO

În momentul acesta va avea loc Joi, 1 Decembrie 1938, ora 4 d. m. Cortegiul funebru va forma dela locuința familiei, Piața Libertății No. 23 și se va îndrepta în urmă la cimitirul bisericii grecești.

O dihneasă în pace!

Brașov, 30 Noembrie 1938.

Jalnica familie

Înțelesul

lui 1 Decembrie 1938

Sărbătoarea aceasta, are mai ales pentru cei de aici, sensul unei confruntări anuale cu vremurile cari au dus la fărâșirea obiectului ei. În fiecare an, această zi de întâiu Decembrie, rănduiește amintirile luptei de altă dată și alătură lor, tot ceea ce energia noastră și tot ce sbuciumul nostru cotidian a făcut, pentru împlinirea ei. E într'adevăr cunoscut. O victorie, de multe ori se câștigă cu ușurință, dar păstrarea ei trebuie să mobilizeze zi de zi, înzecite forțe ca acele cari au fărâșit-o. Victoria lui Prima Decembrie nu a fost nici din cele mai ușoare și mai ales nu din cele mai grabnice sau neașteptate. Dimpotrivă. Materializarea ei a cerut atâtea jertfe că a face amintirea lor numai, ar umplea paginile întregi. Și la toate aceste sacrificii cunoscute, ar trebui pomenite, nesfârșitele suferințe, acele vaste și necuprinse sbuciumări ale unui neam, căruia i se prescriese dreptul la viață. Adevărul însă — și mai ales în istorie — se răsbună. Și răzărirea acestui adevăr, care a coincis în mod simbolic cu acele prăbușiri de state cari nu aveau nici o urmă din el în conținutul lor, a fărâșit această dată de 1 Decembrie, în care istoria ne-a iluminat sufletele în gândul înfrățirii. De aceea 1 Decembrie 1918 a avut acel caracter simbolic și oarecum eroic, pe care nu l'am fi voit numai în amintire.

De-atunci însă a trecut de atâtea ori această anuală zi de sărbătorire a unor voințe și încordări, cari de-atunci, an de an, au slăbit, s'au risipit, s'au pierdut. Au fost ani, când acest întâiu Decembrie, trecea tăcut fără nici o înfiurare, fără această tresărare a amintirilor tragice premergătoare lui fără nici o importanță.

Desperarea luptei politice, înclăștarea urilor fratricide, înverșunarea egoismelor de exterminare, nu îngăduiau recularea unor gânduri, piosena unei sărbători sau psalmii unor căzuți. Tocmai aceea rezidă, credem noi, lipsa din eposul nostru național, sau din lirica posteroară acestui eveniment, materializarea în scris, simbolizarea în frumos ale acestor înflorări ale sensibilității noastre.

Sărbătoarea din acest an, a venit însă să mai spulbere din tristețea aniversărilor de demult. Comemorarea din acest an se face în trăirea unui veac nou. Patimile întreciderii s'au potolit și începem să ne regăsim în rostul adevărat pe care îl avem ca nație. Aducerile aminte despre vremurile victoriei sunt scoase iarăși la lumină și inimile au început să bată iarăși în aceeași cadență. Emoțiile vechi au fost regăsite în confruntarea cu amintirile și înflorări iarăși ca în ziua cea dintâi...

Și toate acestea, toată această mobilizare de sensibilitate, toată această regăsiere întru frăție, tot unisonul acesta al înflorărilor, datorita acelor învrăbiri dintre noi cari s'au potolit, acelor vrășmășii din afară cari ar încerca să amenințe.

20 de ani dela această victorie a noastră a trebuit ca sufletele să fie amorțite și gândurile împrăștiate întru nimicnicii, pentru ca la prima încercare de încălcare, sufletele toate să se regăsească pe granițe.

Și întâiu Decembrie al acestui an, se va sărbători sub semnul acesta de înfrățire românească,

1 Decembrie — sărbătoarea aceasta a Ardealului și a țării — trăește iarăși în adevărul lui dela început.

Cealaltă latură

Trăim ultimele zile ale toamnei târzii, și pe cât soarele și ascute dinții pe-atât frigul pătrunde mai adânc, întâmpinând de-acum dușmanii săi; paltoanele și blănurile calde.

„De-ar veni mai repede zăpada!” auzi spunând tineretul, căci iarna „anotimpul alb” îl este un isvor nesecat de plăceri. Dar, afară de acești răsfățați ai soartei, sunt atâți pentru care aceeași iarnă înseamnă foame, frig — e chin poate chiar moarte.

Se pare că în anul acesta, mai mult decât oricând, soarta a fost aspră cu cei ingenunchiați și loviți de viață. Și, joc neînțeles al destinului, sunt în cea mai mare parte copiii cari suferă.

Un proverb spune: „ajută-te tu, și Dumnezeu te va ajuta”. Da, când e vorba de un om în toată puterea; dar ce se întâmplă cu cei plâpânzi, de vârstă fragedă cărora o nenorocire le-a răpit orice sprijin. Cum pot aceștia să-și ajute?

Așa e cazul unei familii: tatăl s'a spânzurat, nemaiputând să îndure mizeria. Mama, în așteptarea copilului al cincilea, n'a suportat această nouă lovitură, căzând grav bolnavă la spital.

Patru copii mici, al cincilea pe drum, fără mamă, fără tată — fără rude — e trist!

Dacă ar fi singurul caz, dar e unul dintre zeci. . . . ; tatăl ofticos de doi ani, mama bolnavă, cinci copii desculți, — desculți pe vremea aceasta. Și câte altele! Ți se strânge inima când vezi, fără să poți ajuta,

căci ori cât ai da, nu e decât o firimitură față de mulțimea celor infometaji.

Pentru a putea aduce un real ajutor celor nenorociți, este nevoie de o strânsă colaborare între public și societățile de binefacere. Nu se cere nimănui să se jertfească, totuși, nu ajunge să dai din când în când un leu unui cerșitor, pentru a-ți liniști conștiința. Desigur că, în marele public sunt mulți, care au cele mai bune intenții de-a face binele, care dau cât pot de celor ce vin să le ceară.

Dar aceste ajutoare individuale nu pot fi într'adevăr de folos, deoarece e foarte greu să știe: „cui să dai”.

Și aceea aparențele înșeală, mai mult decât ar crede cineva; cei mai nevoiași nu sunt în totdeauna cei care par a fi sau cei care cer!

Apoi se pot face o mulțime de nedreptăți. Unele familii pot ajunge cunoscute în lumea celor buni, primind ajutoare din toate părțile, pe când altele, necunoscute, rămân la o parte.

De aceea ni s'a părut că ar fi bine, să dăm o mână de ajutor celor ce vor să-și îndeplinească datoria creștinească, și să le arătăm drumul cel mai folositor pentru aceasta.

Casa Copilului din Str. Castelului No. 2 a Soc. Principale Mircea”, unde mănâncă zilnic gratuit 100 de copii săraci, ar putea să ajute mult mai mult, dacă ar avea în mai mare măsură, concursul publicului.

Oricui îi este cu putință, dând 50—60 lei lunar să asigure unui copil sărac hrana de

toate zilele. Afară de aceasta, ori ce haină veche, ori ce încălțăminte, ori ce jucărie, în fine, ori ce obiect care acasă poate să stă în drum, este bine venit la Casa Copilului care va ști să-l îndrepte, unde l se simte nevoia cel mai mult.

Vol, cel cu inima mlaoasă, gândiți-vă că sunt alții mai puțin fericiți, și dați obolul vostru pentru a le ușura soarta.

A. B.

Informații

M. S. Regele Carol al II-lea, sosind în țară, prerogativele trecute asupra guvernului, în timpul cât Suveranul a fost în streinătate, au încetat.

Suveranii Marelui Britanii vor fi oaspeții M. S. Regelui Carol II. Regele George al VI-lea și Regina Elisabeth al Angliei vor întoarce vizita Suveranului nostru, în cursul lunii lunie 1939.

Uniformele militare. În urma svonorilor, cari circulă în ultimul timp despre modificarea uniformelor ofițerilor, Ministrul apărării naționale aduce la cunoștință, că aceste svonuri sunt fără temel și că actualele uniforme, dela cari s'a scos baloneta, la ținuta zilei, înlocuindu-se cu centura de piele, nu se modifică și nici nu se vor modifica.

S'a ridicat comanda d-lui general I. Antonescu. Intrucât generalul Antonescu Ion prin acte oficiale a depășit cadrul atribuțiilor sale legale manifestând atitudine cu caracter politic neîngăduit, i s'a luat comanda Corpului III Armată pe ziua de 29 Noembrie. Pe aceeași zi a fost numit comandant al Corpului III armată, generalul Cornicioiu.

Ministerul Muncii, la cererea Legației Franței în România, prin ordinul Nr. 8893 — a autorizat la librăriile din orașul Brașov să poată fi deschise în ziua de Duminecă 4 Decembrie 1938, în vederea „Săptămânii cărții franceze”, care va avea loc dela 1—8 Decembrie 1938.

Câte pluguri sunt în țară. În urma numărătoarei făcute de Ministerul agriculturii și domeniilor s'a stabilit că în întreaga țară sunt 2 093.000 pluguri.

Pe regiuni situația se prezintă astfel: 388.000 pluguri în Basarabia, 117.000 în Bucovina, 691.000 în Ardeal, 345.000 în Moldova și 522.000 în Muntenia, Oltenia și Dobrogea.

Știri medicale. D-l Dr. Walter Fabritius s'a reîntors din concediul de studii, pe care l-a petrecut la spitalul „Rudolf Hess” în Dresden și la clinica medicală universitară din München. 626 1—2

Situația în Ucraina subcarpatică

În cercurile informate din Praga se constată o vădită destindere în situația Ucrainei subcarpatice. Se crede că anumite incidente, întâmplare în ultimul timp, nu au avut nici un fel de legătură cu populația, ci au fost consecința unor imlxtiuni din afară. Se pare chiar că în atitudinea ziarelor polone și ungare, interesate mult în această chestiune, să se fi produs recent o simțitoare întorsătură. Față de unele știri străine, după cari Polonia și Ungaria și-ar fi schimbat atitudinea după intervenția Germaniei și Italiei, în rolul lor ca arbitri dela Viena,

Înaintarea la rangul de ambasadă a legației franceze

Încă înaintea înapoierii M. S. Regelui din călătoria triumfală prin Europa, roadele binefăcătoare încep să apară.

Un comunicat oficial anunță că guvernul francez a ridicat la rangul de ambasadă legația Franței din București.

Înălțând astfel, la cel mai înalt grad pe reprezentantul din România, Franța vrea să arate că ne consideră, din punct de vedere al relațiilor internaționale, de aceeași importanță, ca oricare mare putere aliată.

Dovada de prietenie pe care ne-o dă astăzi republica franceză, în preajma lui 1 Decembrie, când se împlinesc 20 de ani dela marea Unire a Ardealului, și dela intrarea triumfală în București a Suveranilor Țării întregite, alături de trupele aliate are semnificație de scump simbol pentru toți Românii.

Atentat împotriva rectorului universității din Cluj

Un odios atentat a fost comis luni seara împotriva d-lui Fl. Ștefănescu-Goangă, rectorul universității din Cluj, producând o adâncă emoție, nu numai în cercurile din Cluj, ci în întreaga țară.

Atentatul a fost săvârșit în Str. Avram Iancu, pe când d-l Ștefănescu-Goangă mergea spre universitate însoțit de un agent de poliție, anume Gruia, a fost atacat în dreptul unei case în construcție, cu focuri de revolver. Agentul Gruia, care a fost lovit în ceafă, a rămas mort pe loc. D-l rector Ștefănescu-Goangă a fost rănit cu două gloanțe. Unul a pătruns în umărul stâng, secționându-l artera principală, fapt care i-a provocat o hemoragie puternică, iar al doilea a pătruns între abdomen și torace, în partea dreaptă. Victima a fost transportată la spital, unde se află în stare gravă.

După comunicatul ultim al clinicii chirurgicale, starea generală a d-lui Ștefănescu-Goangă ar fi satisfăcătoare, neivindu-se complicațiuni.

În urma atentatului Poliția a luat întinse măsuri pentru prinderea făptuitorilor. Reiese din declarațiile martorilor ascultați, că ar fi trei atentatori.

Din ordinul d-lui prorector N. Drăgan, universitatea din Cluj, începând cu ziua de ieri, a fost închisă până la noi dispozițiuni.

Măsurile de urmărire a atentatorilor au continuat și au dus la rezultate surprinzătoare.

La Cernăuți a fost arestat avocatul Făgădaru Nicolae, din Cluj, care avea de ispășit o condamnare de trei ani închisoare. El sosise dela Cluj la Cernăuți cu acte false pe nume de Tamas Vasile, aducând un geamantan cu următorul conținut: Opt bucăți Throtyl; Două granate militare; Capse și fitile Bickford.

În urma cercetărilor făcute s'au stabilit o serie de complicități. S'a stabilit de asemenea că aceste elemente teroriste făceau exerciții practice pentru atentate și construcțiuni de mașini infernale.

Arestatul a făcut mărturisiri.

În urma cercetărilor de până acum, poliția a ajuns la concluzia, că asasinul dela Cluj face parte dintr'o organizată acțiune teroristă legionară. Nu mai rectorul universității clujene ci și alți profesori fuseseră amenințați cu moartea.

La Cluj și la Cernăuți s'au trimis scrisori, în care „tribunalul legionar” amenință cu moartea pe fruntașii vieții publice și pe capii autorităților.

Situația în Franța

Paris 29. (Ager). — În fața menținerii ordinului de grevă generală dat de Confederația Generală a Muncii, guvernul francez a luat hotărârea energetică de a rechiziționa pe toți funcționarii serviciilor publice și concesionate. Această rechiziționare echivalează cu o mobilizare, fiindcă toți funcționarii din serviciile statului, comunelor și departamentelor, ca și cei din instituțiile concesionate vor trebui să fie mâine, în ziua grevei la posturile lor, sub sancțiunea revocării.

se spune că acest mod de a prezenta lucrurile înseamnă o deplasare a centrului de greutate real.

În cercurile guvernamentale din Praga se socotește ca exclus ca oamenii de stat cu răspundere din Ungaria, și cu aceasta și din Polonia, cari au recunoscut, la timpul său, arbitrajul dela Viena ca definitiv și obligator, să fi agitat ideea unei schimbări a acestor frontiere. Se crede, pe baza de informații pozitive, că complicațiile survenite în problema ucraino-subcarpatică au fost rezultatul cooperării anumitor cercuri opoziționiste din Budapesta și din Varșovia și că în refuzul primului ministru Imredy, de a se preta la acest joc, e de căutat pricina crizei de guvern ungare.

În lumina atitudinii adoptată de presa ungară și polonă de câteva zile ca și în lumina evenimentelor interne maghiare, se crede acum la Praga a se vedea, rezolvată definitiv și în sensul arbitrajului dela Viena,

problema ucraino-subcarpatică. De altfel, după cum se constată aici, procesul consolidării înăuntrul noilor hotare progresaază cu multă activitate, așa încât s'au și putut începe lucrările de trasarea unei autostrade spre Ucraina subcarpatică.

Festivalul liceului „A. Șaguna”

Azi, Mercuri, la ora 9 seara va avea loc în sala „Redouta”, festivalul pentru comemorarea patronului liceului „Andrei Șaguna” din Brașov.

A fost aranjat un select program compus din bucăți muzicale, dirijiat de harnicul profesor Mihail Rebcig.

Partea a doua a programului „Visul lui Nicușor Popescu”, operetă comică.

Nu citiți gazete vrăjmașe intereselor neamului.